

El terratrèmol obliga a refundar Haití

EL PERIÓDICO DE CATALUNYA, Editorial, 15.01.10

Les dimensions de la mobilització internacional per suturar la ferida oberta a Haití no fan més que realçar les dimensions de la catàstrofe. El terratrèmol de dimarts ha arrasat el país més pobre d'Amèrica i cap avaluació dels danys és capaç de donar una idea aproximada de la desolació a la qual han de fer front els damnificats, obligats des de sempre a portar una vida de mera subsistència i sumits ara en la més radical de les misèries. La rapidesa en la resposta dels Estats Units, Canadà, la Unió Europea i tota classe d'entitats amb mitjans d'ajuda és una mostra de solidaritat internacional que serveix per a poca cosa més que per atendre les tasques més urgents, acudir al rescat dels supervivents que continuen sepultats i evitar la propagació d'epidèmies. Però és necessari que les autoritats haitianes entenguin que, després del cataclisme, és ineludible afrontar la reconstrucció amb un esperit refundador.

La història d'Haití és la d'una gran esperança en el moment de l'emancipació i un gran patiment col·lectiu en els dos segles següents. La caiguda de la dictadura dels Duvalier l'any 1986 va reunir molts dels ingredients necessaris per redactar novament l'epopeia nacional des de la primera pàgina. Però tots els vicis del passat, administrats per líders il·luminats o simplement corruptes, no van fer més que perpetuar les xacres heretades sota el mantell equívoc d'un sistema relativament representatiu, tutelat pels Estats Units sense gaire entusiasme. La veritat és que és impossible separar les condicions de vida d'aquest regne de la pobresa lacerant dels efectes del terratrèmol. No hi ha forma

d'amansir la terra, però en qualsevol altre escenari menys abandonat a la seva sort, els efectes del sisme haurien estat menors. No és possible preveure aquesta mena de desastres, però si la conurbació de Port-au-Prince, la capital, no fos, sobretot, una enorme concentració de barris de vivendes precàries –*bidonvilles*–, és raonable pensar que l'impacte no hauria estat tan devastador. De forma que la tasca més important que han d'afrontar ara les autoritats haitianes i els països que ara els presten auxili no és acudir-hi en massa a reparar els danys immediats, que ja s'hi han posat, sinó canviar la faç institucional i material del país amb un programa a llarg termini. Si no és així, Haití continuarà sent un suro a la deriva deixat als capritxos de l'atzar enmig del Carib.